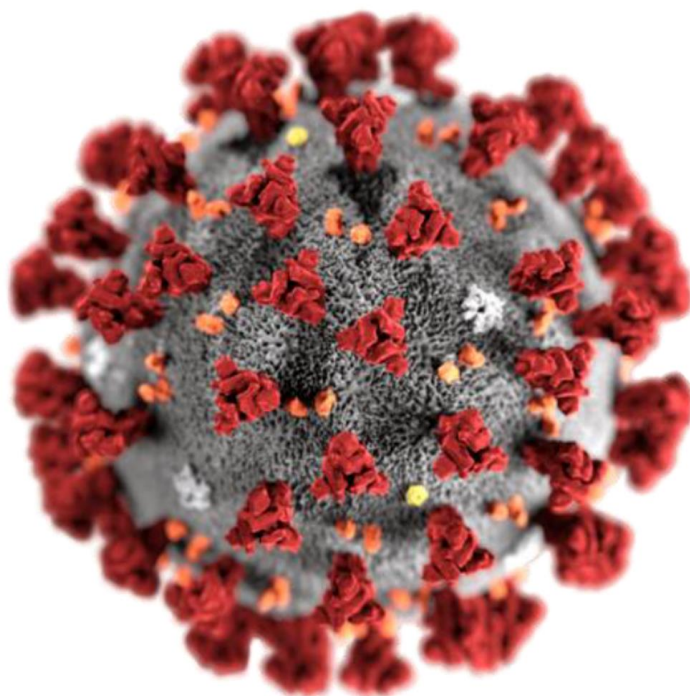

گزیده ای از اطلاعات و تدابیر کاربردی در مدیریت مطب در شرایط اپیدمی کرونا ویروس جدید

این مجموعه شامل مطالب مبتنی بر شواهد علمی، در راستای مهیا نمودن شرایط بهینه در مراکز ارائه دهنده خدمات اورژانس دندانپزشکی در شرایط اپیدمی کرونا ویروس جدید، گردآوری شده است، و حاوی الزامات پایه و کلیدی بوده که کلیه مراکز ارائه دهنده خدمات اورژانس دندانپزشکی به صورت اجباری ملزم به رعایت آن در شرایط اپیدمی کرونا ویروس جدید هستند.

فهرست مطالب

- ۱- نحوه تریاژ و غربالگری مراجعه کنندگان
- ۲- راه های انتقال کرونا ویروس جدید در حین اقدامات دندانپزشکی و پروتکل صحیح استفاده از لوازم حفاظت شخصی
- ۳- ضد عفونی و اقدامات احتیاتی جهت کنترل عفونت
- ۴- تدابیر سالن پذیرش (انتظار) و اتاق درمان
- ۵- حداقل های مورد نیاز جهت انجام درمان های اورژانس

راه‌های انتقال کرونا ویروس جدید

در حین اقدامات دندانپزشکی

و پروتکل صحیح استفاده از لوازم حفاظت شخصی

(در شرایط اپیدمی کرونا ویروس جدید)

راه دوم انتقال
Droplet

ترشحات بزاقی

راه اول انتقال
Bodily Fluids

ترشحات بدن

راه چهارم انتقال
Aerosol

آئروسول

راه سوم انتقال
Fomite

ترشحات تنفسی
(عطسه و سرفه)

نکته اول: از روش یک به سمت روش چهارم، فاصله انتقال افزایش اما احتمال انتقال کاهش می‌یابد. لذا به صورت عام، ترشحات خونی کم‌ترین فاصله انتقال (حداکثر یک متر) اما بالاترین احتمال انتقال (در صورت مواجهه) را دارند و این در حالی است که آئروسول بیش‌ترین فاصله انتقال (حتی بالغ بر ۵ متر) اما با کم‌ترین احتمال انتقال (در صورت مواجهه) را دارا می‌باشد.

- نکته دوم:** آئروسول به صورت عام اگرچه کم‌ترین احتمال انتقال (در صورت مواجهه) را دارا می‌باشد، اما بنا به دلایل ذیل، آئروسول مهم‌ترین روش انتقال کرونا ویروس جدید حین مداخلات دندانپزشکی محسوب می‌گردد:
۱. احتمال تولید و فرکانس تولید آئروسول در مداخلات دندانپزشکی بسیار بالاست و به وفور حین کار تولید می‌شود.
 ۲. آئروسول حاوی ویروس بر خلاف سه روش دیگر، به علت سائز بسیار کوچکش به مدت بسیار طولانی می‌تواند در فضا معلق بماند.
 ۳. آئروسول حاوی ویروس بر خلاف سه روش دیگر، به علت سائز بسیار کوچکش اگر وارد ریه فرد سالم گردد، می‌تواند تا ریزترین پایانه‌های برنش پیش‌رو و ویروس را منتقل نماید.
 ۴. آئروسول حاوی ویروس تا فاصله حدود ۵ متر می‌تواند منتقل شود اما سایر روش‌ها حداکثر بر یک الی نهایتاً دو متر را دارند.

جهت پیشگیری از انتقال کرونا ویروس جدید حین مداخلات دندانپزشکی، انجام هرگونه اقدام دندانپزشکی اعم از **اورژانس یا غیر اورژانس** برای مراجعه‌کنندگان مشکوک یا مبتلا به COVID-19 بدون استفاده از تجهیزات حفاظت شخصی (به ویژه دو مورد: ماسک N95 و عینک یا پوشش کامل اطراف چشم) ممنوع می‌باشد.

در استفاده از تجهیزات حفاظت شخصی چه مواردی را باید رعایت نمود؟

۱	ترتیب پوشیدن: شست و شوی دست‌ها، گان، ماسک، عینک، دستکش ترتیب در آوردن: دستکش، عینک، ماسک، گان، شست و شوی دست‌ها
۲	استفاده الزامی از ماسک N95 (ماسک معمولی ایزوله نیست) جهت جلوگیری از ورود آئروسول به سیستم تنفسی
۳	ماسک مورد استفاده باید یک بار مصرف باشد و پس از اتمام درمان هر بیمار تعویض گردد
۴	استفاده الزامی از عینک ایزوله یا شیلد ایزوله جهت حفاظت از چشم که الزاماً باید روی چشم (جهت جلوگیری از ترشحات بزاقی، ترشحات تنفسی) و اطراف چشم (جهت جلوگیری از تماس احتمالی آئروسول‌های معلق در هوا یا چشم) را بپوشاند
۵	ضد عفونی نمودن مکرر تجهیزات حفاظت از چشم به ویژه پس از اتمام درمان هر بیمار
۶	گان مورد استفاده باید یک بار مصرف باشد و پس از اتمام درمان هر بیمار تعویض گردد
۷	استفاده از پوشش‌های مرتبط با کنترل عفونت جهت حداقل رساندن تماس پوستی، از قبیل گان، استین، کلاه و...
۸	استفاده مکرر از زل‌های بر پایه الکل جهت ضدعفونی نمودن دست‌ها قبل از پوشیدن و پس از کندن دستکش
۹	شست و شوی مکرر دست‌ها با آب و صابون به مدت حداقل ۲۰ ثانیه

تمامی موارد فوق در پوسترهای ابلاغی وزارت بهداشت ذکر گردیده و به صورت مصور آموزش داده شده است، لذا مرکز دندانپزشکی موظف است پوسترها را در سالن انتظار در معرض دید مراجعه‌کنندگان و پرسنل بهداشتی-درمانی قرار دهد

ضد عفونی و اقدامات احتیاطی

جهت کنترل عفونت

(در شرایط اپیدمی کرونا ویروس جدید)

با توجه به ویژگی های ناشناخته و غیرقطعی این ویروس جدید و احتمال انتقال بالای آن، توصیه اکید می گردد که اولا: اولویت بر استفاده یک بار مصرف از کلیه لوازم (اعم از توربین، انگل، فرز، فایل، الواتور، فورسپس، سوند، آینه و ...) باشد و کلیه مراکز ارائه دهنده خدمات اورژانس دندانپزشکی، تهیه و استفاده از پکیج های یک بار مصرف (پکیج پالپوتومی، پکیج کشیدن دندان، پکیج کنترل خونریزی و ...) را در اولویت قرار دهند. و ثانیا: با عنایت به موارد ذکر شده و اهمیت بالای کنترل عفونت در درمان های دندانپزشکی خصوصا از منظر تولید آئروسول، توجهات ویژه ای در زمینه تجهیزات حفاظت شخصی (PPE) باید لحاظ گردد. ضمنا استفاده از رابردم و ساکشن فشار قوی حین کار و استفاده دهانشویه بیمار قبل از شروع کار نیز توصیه می گردد.

پیشنهاد میشود شستشوی دست ها با آب و صابون و یا استفاده از فرآورده های ضد عفونی کننده دست بر پایه ی الکل بر اساس اصول یازده گانه (پروتکل ابلاغ شده توسط سازمان غذا و دارو) برای استفاده توسط بیماران و کلیه ی افراد و پرسنل دخیل در امر درمان صورت پذیرد.

ضد عفونی دست بر پایه اتانول ۷۰ درصد، گلیسرول ۱/۴۵ (یک و چهل و پنج صدم) درصد بعنوان مرطوب کننده و پراکسید هیدروژن ۱۲۵ هزارم درصد میباشد. فرمول ساخت بدین صورت است که در یک فلاسک مدرج ۱ لیتری ۳/۸۳۳ میلی لیتر اتانول ۹۶ درصد، ۷/۴۱ میلی لیتر پراکسید هیدروژن ۳ درصد و ۵/۱۴ میلی لیتر گلیسرول ۹۸ درصد را با آب مقطر یا آب جوشیده سرد شده به حجم ۱ لیتر رسانده و محتویات فلاسک به آرامی مخلوط گردد.

با توجه به آلوده شدن محیط اطراف بیماران بوسیله ترشحات تنفسی و آئروسول، و نیز سطوح دارای تماس مداوم و مکرر با دست های مراجعه کنندگان، استفاده از ضد عفونی کننده های سطح متوسط (Intermediate Level) بر پایه ی آب-الکل و یا هیپوکلریت سدیم ۱ درصد (حدود ۵۰۰ ppm) و یا حلال های اتری، پراستیک اسید و کلروفرم بر مبنای محصولات به ثبت رسیده در سازمان غذا و دارو توصیه میگردد.

ضمنا موارد مربوط به لابراتوار (از جمله قالب ارسالی یا بالعکس کست دریافت شده) نیز طبق پروتکل، باید به روش غوطه ور سازی (اولویت اول) و یا اسپری در محفظه بسته (در صورت عدم امکان غوطه ور سازی) با محلول سازگار با قالب یا کست ضد عفونی گردد.

تدابیر سالن پذیرش (انتظار)

و افاق درمان

(در شرایط اپیدمی کرونا ویروس جدید)

۱	گرفتن تاریخچه دقیق از مراجعه کننده
۲	ضمیمه نمودن فرم خود-غربالگری تکمیل شده توسط مراجعه کننده به پرونده پزشکی وی
۳	رعایت کلیه اصول و مراحل تریاژ و غربالگری طبق دستورالعمل ابلاغی وزارت بهداشت
۴	ارائه ماسک قبل از درب ورودی به کلیه مراجعه کنندگان
۵	چاپ و ارائه فرم خود-غربالگری ابلاغ شده وزارت بهداشت قبل از درب ورودی به کلیه مراجعه کنندگان
۶	ارائه ژل ضدعفونی دست قبل از درب ورودی به کلیه مراجعه کنندگان
۷	نصب پوسترهای آموزشی حفاظت شخصی مراجعه کنندگان که توسط وزارت بهداشت ابلاغ شده، در معرض دید
۸	رعایت فاصله بین صندلی های مراجعه کنندگان در سالن انتظار
۹	رعایت فاصله مراجعه کنندگان با پرسنل پذیرش حین انجام امور پذیرش و یا ترخیص
۱۰	احتمال مواجهه نزدیک بین مراجعه کنندگان و/یا با پرسنل را به حداقل برسانید
۱۱	رعایت فاصله بین صندلی های مراجعه کنندگان حین انتظار
۱۲	رعایت فاصله مراجعه کنندگان با پرسنل پذیرش حین ارتباط
۱۳	ضدعفونی دوره ای کلیه سطوح مرتبط با پذیرش، سالن انتظار، آسانسور، دستگیره ها و ...
۱۴	ارائه ماسک قبل از درب ورودی به کلیه مراجعه کنندگان
۱۵	وسایل همراه (از قبیل کیف، چتر، کلاه و ...) و همراهان بیمار، حق ورود به بخش درمان را ندارند
۱۶	چاپ و ارائه فرم خود-غربالگری ابلاغ شده وزارت بهداشت قبل از درب ورودی به کلیه مراجعه کنندگان
۱۷	ارائه ژل ضدعفونی دست قبل از درب ورودی به کلیه مراجعه کنندگان
۱۸	نصب پوسترهای ۵ گانه آموزشی ابلاغ شده وزارت بهداشت در معرض دید
۱۹	نصب هشدارهای بصری لازم در معرض دید در راستای کنترل عفونت
۲۰	استفاده از سطوح های زیاده درب دار پدالی (بدون دخالت دست)
۲۱	انتقال مراجعه کنندگانی که طی خود-غربالگری مشکوک به کووید-۱۹ هستند، به اتاق ایزوله با فشار منفی
۲۲	انتقال مراجعه کنندگانی که طی غربالگری، تریاژ و تکمیل پرونده توسط پرسنل، مشکوک به کووید-۱۹ هستند، به اتاق ایزوله با فشار منفی

تمامی موارد فوق در پوسترهای ابلاغی وزارت بهداشت ذکر گردیده و به صورت مصور آموزش داده شده است. لذا مرکز دندانپزشکی موظف است پوسترها را در سالن انتظار در معرض دید مراجعه کنندگان قرار دهد

آموزش جهت آمادگی پرسنل آموزشی، بهداشتی و درمانی مراکز دندانپزشکی در شرایط اپیدمی کرونا ویروس

جدید در ۴ حیطه ذیل باید صورت پذیرد:

(۱) رعایت اصول حفاظت شخصی

(۲) غربالگری و تریاژ مراجعه کنندگان

(۳) ارزیابی شرایط مراجعه کنندگان مشکوک به COVID-19

(۴) ارجاع بیماران مشکوک یا مبتلا به COVID-19 به مراکز پزشکی

مواردی را که باید به پرسنل بهداشتی-درمانی مطب گوشزد نمود:

۱	مطالعه و رعایت اصول تریاژ و غربالگری مراجعه کنندگان که توسط وزارت بهداشت ابلاغ گردیده است
۲	صحت سنجی و بررسی مجدد فرم خود-غربالگری که توسط مراجعه کنندگان تکمیل شده است
۳	صحت سنجی و بررسی مجدد پرونده پزشکی که توسط مراجعه کنندگان تکمیل شده است
۴	مطالعه و رعایت اصول حفاظت شخصی که توسط وزارت بهداشت ابلاغ گردیده است
۵	رعایت سخت گیرانه تر اصول کنترل عفونت نسبت به شرایط غیر بحرانی
۶	آموزش آداب کنترل عفونت و حفاظت-شخصی به مراجعه کنندگان
۷	آموزش نحوه ساخت محلول های ضدعفونی کننده بر پایه کلر در شرایط اضطرار
۸	آموزش نحوه رقیق سازی محلول های ضدعفونی کننده بر پایه کلر در شرایط اضطرار

تمامی موارد فوق در پوسترهای ابلاغی وزارت بهداشت ذکر گردیده و به صورت مصور آموزش داده شده است. لذا مرکز دندانپزشکی موظف است پوسترها را در سالن انتظار در معرض دید مراجعه کنندگان قرار دهد

حداقل های مورد نیاز جهت درانجام مان های اورژانس

(در شرایط اپیدمی کرونا ویروس جدید)

۱	تجهیزات جهت استریل ابزار و ضد عفونی سطوح شامل: اتوکلاو تایپ B، انواع محلول های ضد عفونی سطوح، محلول یا ژل بر پایه الکل ضد عفونی کننده دست و سایر اقدامات جهت استریل بودن وسایل مصرفی دندانپزشکی
۲	تجهیزات درمان های اورژانس شامل: مواد و وسایل لازم جهت درمان های اورژانس پالپوتومی، درناژ آبسه، کشیدن دندان، کنترل خونریزی، چسباندن روکش و سایر درمان هایی که نیاز به تسکین درد بیماران دارد
۳	تجهیزات حفاظت شخصی پرسنل شامل: ماسک N95، گان یک بار مصرف، حفاظت از چشم و اطراف چشم توسط عینک ایزوله یا شیلد ایزوله جهت کنترل آئروسول ها، دستکش، کلاه یک بار مصرف و سایر لوازم حفاظت شخصی جهت جلوگیری از آلودگی های احتمالی ناشی از اقدامات دندانپزشکی
۴	رعایت و چاپ دستور العمل های ابلاغ شده وزارت بهداشت در قالب پوستر در معرض دید عموم ۱. فرم تریاژ و غربالگری توسط کادر بهداشتی - درمانی مراکز دندانپزشکی ۲. فرم خود غربالگری توسط مراجعه کنندگان ۳. پمفلت آموزشی محافظت شخصی در برابر ویروس کرونا توسط مراجعه کنندگان ۴. پمفلت آموزشی محافظت شخصی در برابر ویروس کرونا توسط پرسنل بهداشتی - درمانی ۵. علائم بیماری کووید-۱۹ و علائم بیماری های مشابه (انفولانزا و سرماخوردگی)